

FORMANDENS ÅRSBERETNING 2023

1. INDLEDNING

Retshjælpen Fyn aflægger hermed årsberetning for 2023. Der afgives tillige beretning til Civilstyrelsen om aktivitetsniveau, jf. tilskudsbekendtgørelsen (637 af 11. juni 2014), hvilket kan ses under punktet 'Rådgivningen i tal'.

Beretningsåret er det niende hele år i Retshjælpens historie, som selvstændig forening.

2. BERETNINGÅRET KORT

Retshjælpen Fyn, Vollsmose afdeling, har i året 2023 haft åbent næsten alle hverdage, undtaget Grundlovsdag, juli måned (hvor der var sommerferielukket), mellem jul og nytår og helligdage i øvrigt, samt mandage siden august. Derudover har Retshjælpen Fyn været nødsaget til at holde lukket på nogle enkelte dage, grundet stor mangel på juridiske rådgivere, som blandt andet skyldes, at et stort antal jurastuderende har valgt praktik job ved styrelser og advokatkontorer, hvor de aflønnes, hvilket har medført en sværere rekruttering samt fastholdelse af rådgiverne.

Åbningstiderne i Vollsmose-afdelingen har været fra kl. 15-18 tirsdag, fra kl. 13-16 onsdag og fredag og torsdag fra kl. 14-17.

Svendborg-afdelingen i Byparken har haft åbent to dage om ugen – tirsdag, og torsdag kl. 14-17.

I løbet af foråret 2023 fik Retshjælpen Fyn en ny daglig leder, Cand.jur. og Chefkonsulent i Social- og boligstyrelsen Camilla Spanggaard Stokholm, og i denne sammenhæng stoppede Lektor Cand.jur. Ph.d. Bassah Khalaf, i sin stilling som daglig leder. Hun har stået, og står stadig til rådighed, hvilket kun er til stor fordel for Retshjælpen Fyn.

Retshjælpen Fyn fik i 2023 ny næstformand, Cand.jur. Lisa Hjerrild, godkendt på generalforsamlingen den 9. maj 2023. Tidligere næstformand Finn Boye udtrådte pr. 9/5 2023 af bestyrelsen.

Retshjælpens samarbejde med SDU og AAU-universitet fortsatte i 2023 med yderligere interview af borgere og deres juridiske udfordringer i forhold til genhusningsplanen i Vollsmose, herunder at se på nye modeller til gratis retshjælp til udsatte borgere.

Ligeledes er projektgenhusning fortsat i 2023 med uvildig gratis juridisk vejledning til borgere der berøres af genhusningsplanerne, der er eksternt finansieret af Odense Kommune, jfr. pkt. 4.

Tiltagene i ovennævnte er yderligere blevet udbygget via en bevilling fra Dreyers Fond til udgående og opsøgende retshjælp bl.a. via netværksarbejder.

Siden august 2022 har projekt Udgående Retshjælp været fysisk til stede i en vagt af 3 timer ugentlig i den Frie rådgivnings lokaler.

Meta data bevilligede et beløb fra maj 2023 til april 2024 til at forsøge at bruge it til at give gratis retshjælp til borgere, som ikke møder op i retshjælpens lokaler.

Lisa Hjerrild stoppede pr. 31/05 2023 som daglig leder, men er fortsat i organisationen som næstformand i bestyrelsen. Cand.jur. og Chefkonsulent i Social- og Boligstyrelsen Camilla Spanggaard Stokholm overtog pr. 1/6-2023 barselsvikariatet som daglig leder og blev efterfølgende pr. d. 1/1-2024 fastansat som daglig leder i Retshjælpen Fyn. Dette blev godkendt af bestyrelsen d. 7. november 2023.

Bestyrelsen ønsker i 2024 fortsat at søge om midler til aflønning og fastholdelse af de frivillige jurastuderende rådgivere, både til de jurastuderende i Svendborg afdelingen men også til de frivillige jurastuderende i Odense afdelingen, uagtet at SDU ligger i Odense, eftersom dette har stor betydning for rekruttering og fastholdelse af studerende. Udflytningen af statslige arbejdspladser og nye forvaltninger i Odense Kommune har de seneste par år bidraget positivt til antallet af juridiske stillinger i Odense. Der er stor efterspørgsel på jurastuderende og nyuddannede jurister. Dertil kommer, at vi har svært ved at fastholde de studerende dels henset til beliggenheden i Vollsmose og dels til konkurrencen blandt de andre styrelser. Udviklingen betyder, at jurastuderende har meget nemt ved at opnå lønnet arbejde og det giver udfordringer i Retshjælpen Fyn, da de fleste studerende har brug for lidt ekstra penge og de færreste har tid til at bestride flere jobs under studierne. Retshjælpen Fyn ønsker derudover at søge om lønmidler til at kunne honorere de cand.jur. som går ind og dækker en 3 timers vagt, hvor de medvirker til at sikre kvaliteten af den rådgivning de jurastuderende giver.

3. ORGANISATION

Retshjælpen er en frivillig forening oprettet i maj 2014. Retshjælpen Fyns vedtægter er tilgængelige på retshjælpens hjemmeside: <https://www.retshjaelpenfyn.dk/>.

3.1 BESTYRELSEN

Bestyrelsen udgør Retshjælpens øverste ledelse. Ved beretningsårets afslutning havde bestyrelsen følgende sammensætning og konstituering:

- Formand: Cand.jur. Leif Hansen, tidligere administrerende direktør ved Odense Kommune
- Næstformand: Lisa Hjerrild, Cand.jur. ph.d. og adjunkt ved Syddansk Universitet.
- Cand.jur og cand.phil. Alice Rasmussen, tidl. Studierektor med ansvar for socialrådgiveruddannelsen ved UCL mm.
- Søren Dollerup, Udviklingsdirektør Dan Mark Ejendomme Udvikling A/S
- Cand.scient.pol. Erik Knudsen, tidligere direktør for UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole
- Studierepræsentant/observatør: Emil Oris Malling, stud.Ha.Jur.

Bestyrelsen valgte enstemmigt på møde af 9/5 2023, at godkende Lisa Hjerrilds indtræden i bestyrelsen pr. 9/5 2023, som næstformand. Derudover er Finn Boye, tidligere næstformand, pr. d. 9/5 2023 udtrådt af bestyrelsen.

Stud. Ha. Jur. Emil Oris Malling er pr. d. 26/6 2023 blevet en del af bestyrelsen, som observatør og repræsentant for de frivillige studerende. Han kan byde ind på lige fod med resten af bestyrelsesmedlemmerne, men han har ingen stemmeret.

Bestyrelsen har i beretningsåret afholdt 4 bestyrelsesmøder, og en generalforsamling. Bestyrelsesarbejdet er ikke honoreret. Retshjælpen Fyn har en arbejdende bestyrelse, som deltager aktivt med inspiration til hvorledes dagligdagens udfordringer, med at fastholde de jurastuderende og sikre kvalificeret juridisk rådgivning, samt kontinuitet med den manglende aflønning der medfører stort skift af frivillige.

4. ØKONOMI

Retshjælpen Fyns økonomi er udelukkende baseret på tilskud.

Tilskuddet kommer fra statens retshjælpspulje efter retsplejelovens § 324, formidlet af Civilstyrelsen.

En samlet bevilling i 2023 på i alt kr. 801.640, inklusive aktivitetsmidler og udligningstilskud. Retshjælpen Fyns indtægter har, samlet set, i beretningsåret været nok til at dække retshjælpens udgifter.

Det endelige reviderede regnskab for 2023 vedlægges nærværende beretning.

Der aflægges selvstændigt revideret regnskab for tilskuddet fra Odense Kommune, som startede d. 1/10-2021, givet i forbindelse med hele genhusningsplanen i Vollsmose.

Bevillingen på kr. 150.000 gives årligt, og løber i 4 år. Tilskuddet fra Odense Kommune stopper d. 30. september 2024.

Ligeledes aflægges der særskilt revideret regnskab for bevilling på kr. 70.000 for Dreyers Fond, som der aflægges selvstændigt regnskab for, der ophører ved udgangen af marts 2024.

Endelig aflægges der selvstændigt regnskab vedr. bevillingen fra Meta Data, der løber fra maj 2023 til maj 2024

Bestyrelsen har således ansvaret for:

- Anvendelse af bevillingen fra Civilstyrelsen (det almindelige retshjælpsarbejde)
- Anvendelse af bevillingen fra Odense Kommune (Projekt genhusning)
- Anvendelse af bevillingen fra Dreyers Fond
- Anvendelse af bevillingen fra Meta Data

Der aflægges som nævnt særskilt regnskab for de 4 bevillinger, der "lever hver deres liv".

Retshjælpen Fyns samlede budget for 2023 er overholdt, hvilket regnskabstallene for 2023 viser.

5. FACILITETER

Retshjælpen Fyns Odense afdeling har et kontor beliggende i Vollsmose Torv, det tidligere

Center Øst, og har derudover kontorlokaler i Svendborg Byparken for Svendborg afdelingen.

Kontoret i Vollsmose er indrettet med to samtalerum, og et "vente" område, samt et stort conferencebord, hvor rådgiverne sidder og arbejder med deres sager. Her foregår vidensdelingen og den juridiske sparring. Yderligere har vi en kælder med arkivskabe.

Bestyrelsen er i 2023 gået i gang med at undersøge mulighederne for nye og større lokaler til retshjælpen. Til bestyrelsesmøde d. 7/11 2023 godkendte bestyrelsen Retshjælpens Fyns nye lokaler, som vi flytter ind i d. 7/2

2024. Lokalerne er placeret i Vollsmose Torv og er betydeligt større end de nuværende, hvilket giver mulighed for en mere hensigtsmæssig indretning.

Lokalerne i Svendborg er blevet indrettet med arkivskabe, og vi har derfor mulighed for at sagsbehandle efter GDPR. Vi har adgang til to mødelokaler, samt et kontor, der ikke bruges til klientsamtaler.

Journal- og statistikprogrammet virker efter hensigten.

6. DAGLIGDAGEN

Retshjælpens Odense afdeling i Vollsmose har åbningstid i 3 timer 4 dage om ugen, fra kl. 15-18 tirsdag, fra kl. 13-16 onsdag og fredag og torsdag fra kl. 14-17. I afdelingen i Svendborg i Byparken er der åbent to dage om ugen, 3 timer ad gangen, fra kl. 14-17, tirsdag, og torsdag. Der er lukket mellem jul og nytår, samt helligdage. Der er derudover sommerferielukket i juli måned.

I ferielukningsperioder ekspederes løbende sager som hidtil, men der tages som udgangspunkt ikke nye sager ind. Telefonerne er lukket, man kan derfor kontakte rådgiver på igangværende sag over dennes e-mail. Vi kan ligeledes kontaktes over brevkassen.

En vagt i Vollsmose er typisk besat af 2-3 frivillige jurastuderende, samt en cand. Jur., der agerer som sparingspartner for rådgiverne, samt foretager supervisionen og kvalitetssikrer rådgivningen i øvrigt.

I Svendborg er der en til to frivillige jurastuderende og en ledelsesrepræsentant på vagt ad gangen.

Udgangspunktet er, at klienterne møder op i åbningstiden og venter på, at der bliver en ledig rådgiver.

Det prioriteres, at en klient har samme rådgiver til at dække alle klientens eventuelle sager.

Selve sagsbehandlingen starter typisk med, at klienten redegør for deres problemstilling, hvorefter rådgiveren tager stilling til, i samråd med den daglige leder eller en Cand. Jur., om det er en sag Retshjælpen kan yde bistand i, samt hvilke skridt der kan og skal tages i det videre forløb.

Der bliver, én gang månedligt, holdt fællesmøder, hvor der gives generel information om hverdagen og andres sager. Derudover afholdes der så vidt muligt faglige oplæg til de månedlige møder, enten af eksperter fra SDU, færdiguddannede jurister, eller daglig leder. Derudover afholdes der løbende oplæg fra administrativ medarbejder, om brug af administrative systemer. Udover det fremlægger en frivillig rådgiver en sag for de resterende rådgivere med det formål at dele ud af den viden, som den frivillige har opnået igennem et sagsbehandlingsforløb.

På månedlig basis laves der sagsudtræk, hvorefter den enkelte rådgivers aktive sager gennemgås med den daglige leder, for at sikre fremdrift og kvalitetssikre sagsbehandlingen.

Vi arbejder pt. med udviklingen af vores hjemmeside så den bliver mere brugervenlig og så vores opgave tydeliggøres.

7. KLIENTERNE

Vi har i Retshjælpen ingen geografisk begrænsning ift. hvem vi hjælper, hvilket også afspejles i henvendelserne, der kommer fra flere dele af landet – samt enkelte udenlandske.

Qua vores journaliserings- og statistikmateriale er det muligt bedre at afgrænse fra hvilket geografisk område klienterne kommer fra. Vedlagte grafik i bilagene giver et godt billede heraf. Yderligere er det muligt at se demografiske oplysninger om klienterne i statistikmaterialet. For yderligere statistik, se under 'Rådgivningen i tal'.

Retshjælpen er fortsat sprogligt udfordret og bruger derfor tolke, hvilket gør sagsbehandlingen mere kompleks. Det er dog klienternes ansvar, at sørge for en tolk, såfremt der er sprogvanskeligheder.

8. RÅDGIVNINGEN

Man kan kontakte Retshjælpen på flere måder – hvorfor rådgivning også gives forskelligt.

Hovedparten af vores henvendelser er normalt personlige, og sker ved at klienterne kommer ind på vores kontorer i åbningstiden.

Vores telefon er åben i samme tidsrum som kontoret, og her svares på juridiske problemstillinger på retshjælpstrin 1, i det omfang det er muligt. Drejer det sig om mere omfattende juridiske problemstillinger, anmodes klienterne om at fremsende relevant sagsmateriale, og hvorefter de ringes de op, eller der aftales et møde fysisk eller over teams for at aftale videre sagsforløb.

Endelig kan man kontakte os via vores mail eller kontaktformularen på vores hjemmeside, også kaldet vores brevkasse. Her vil det typisk være muligt at kunne yde den nødvendige rådgivning skriftligt. Den administrative medarbejder deler ud af de skriftlige henvendelser til rådgiverne, med henblik på besvarelse. Uddelingen sker som udgangspunkt efter hvem der er på vagt pågældende dag, for at der sker hurtig sagsbehandling.

Retshjælpen yder retshjælp på alle retshjælpstrin, dvs. at vi både giver mundtlig "her og nu rådgivning", mens vi undersøger forskellige juridiske forespørgsler. Derudover foretager vi decideret sagsbehandling. Endvidere agerer vi også som partsrepræsentant, i de sager hvor vi vurderer, at det giver mening. Endeligt deltager vi også i fogsedsager og ved småsager (sager med sagsværdi af maks. DKK 50.000) i Civilretten.

Registreringen af de forskellige sager sker løbende i journal- og statistikprogrammet, som sagerne udvikler sig. Den enkelte rådgiver har her ansvaret for at registrerer sagerne korrekt, og at der følges op på sagerne, og at fristerne overholdes.

9. RÅDGIVNINGEN I TAL

Trin 1 er grundlæggende mundtlig rådgivning, hvor rådeøgende kan blive vejledt om rettigheder og muligheder og en vurdering af det juridiske problem.

Trin 2 og 3 omfatter rådgivning samt egentlig sagsbehandling, herunder korrespondance med modparter, ansøgning om fri proces, processkrifter i småsager, udarbejdelse af betalingspåkrav, samt indgivelse af klage over en offentlig myndigheds afgørelse. Trin 3 kan også omfatte yderligere rådgivning, der gives med henblik på at opnå en forligsmæssig løsning af en tvist. Trin 2 og 3 rådgivning gives som udgangspunkt kun, hvis du opfylder de økonomiske betingelser for fri proces.

Som grundlag for ansøgningen om tilskud ved Civilstyrelsen for 2023, havde vi budgetteret med følgende antal rådgivninger for driftsåret 2023, og har sammenlignet med antallet af faktiske henvendelser og sager for Retshjælpen Fyn for 2023, hvilket giver følgende resultat: Registrerede henvendelser i 2023:

	Budgetteret:	Faktiske:
Trin 1: alle henvendelser:	1500	1195
Trin 2: sager:	200	224
Trin 3 og 4 sager:	280	292

Retshjælpen Fyn har ikke nået det budgetteret niveau af trin 1 henvendelser, men til gengæld har Retshjælpen Fyn haft flere trin 2, 3 og 4 sager, hvilket er mere komplekse sager, som er mere omfangsrige og tidskrævende.

Derudover bemærkes det, at mængden af trin 1 henvendelser i Retshjælpen Fyn generelt er stigende fra perioden 2018-2023, hvilket er et klart udtryk for, at der er et stort behov for vores tilstedeværelse.

Til gengæld er antallet af henvendelser, der bliver til sager vokset, samtidig med at antallet af komplekse sager er stabilt. Antallet af komplekse sager er steget lidt i forhold til de budgetterede aktiviteter.

Henvendelses mønstret er fortsat med en overvægt af personlige henvendelser, som udgør over 50% af alle henvendelserne.

Ligeledes er antallet af henvendelser i Odense afdelingen fra postnr. 5240 Vollsmose 26,18% af alle henvendelser, grundet beliggenheden, sammenholdt med at der bor mange udsatte borgere.

10. PERSONALE

I retshjælpen har der i aktivitetsåret 2023 været ansat følgende personaletyper: Daglig leder

(cand.jur.), administrativ medarbejder (stud.ha.jur.), juridiske rådgivere (cand.jur. samt stud.jur. og stud.ha. Jur). Ligeledes har en række cand.jur. meldt sig som sparringspartnere for de studerende.

Når juridiske rådgivere stopper i retshjælpen, er det oftest fordi de har fået et studiejob hvori de aflønnes, eller fordi de har fået job som cand.jur., efter endt studie.

Ved beretningsårets start var der 13 rådgivere ansat, og ved årets slutning havde vi 14 juridiske rådgivere. Der har i løbet af året været en del udskiftning af rådgivere, hvilket primært skyldes, at rådgivere er blevet færdiguddannet og derved er stoppet i Retshjælpen. Den anden årsag til udskiftning er jurastuderende der får lønnet arbejde og derfor ikke finder tid til at prioritere frivilligt arbejde. Der er blevet rekrutteret en række nye studerende fra SDU, hvorfor antallet af rådgivere fremstår mere eller mindre uændret. Den store udskiftning af rådgivere har haft betydning for vagtplanlægningen, da nye rådgivere kræver oplæring og ekstra opmærksomhed.

Retshjælpen Fyn oplever en stor udfordring i forhold til rekruttering og fastholdelse af frivillige jurastuderende, både til Odense afdelingen i Vollsmose og Svendborg afdelingen i Byparken. Derfor arbejder bestyrelsen på at finde løsninger på fastholdelsen af de ansatte og rekruttering af nye, samt at undersøge mulighederne for at få midler til aflønning af de studerende.

Retshjælpen Fyn har igangsat en følordering, hvor studerende som ikke er så langt i deres uddannelsesforløb, har mulighed for at få vagter, hvor de har mindre ansvar, men til gengæld følger en erfaren rådgiver og derved bliver etableret i organisationen og er klar til at tage det fulde ansvar, når vedkommende har den passende erfaring fra studiet og retshjælpen til at varetage egne juridiske problemstillinger og klienter.

Der er tillige fokus på at øge de frivillige rådgivers faglige kompetencer, hvorfor en studietur til København står på programmet i 2024.

11. UDDANNELSE OG TILBUD TIL RÅDGIVERNE

Vi forsøger at uddanne rådgiverne, og styrke dem i deres tid her i Retshjælpen.

Målet er både at give de frivillige et bredere kendskab, samt at få indblik i hvordan juraen anvendes i den virkelige verden, herunder mødet med forskellige klienttyper.

Der har været holdt oplæg af:

- Professor Jakob Juul-Sandberg (i samarbejde med De Jurastuderendes Retshjælp (SDU)), om lejeret.
- Cand.jur. Jørgen Peter Holst Christensen, generelt om journalisering og sagsbehandling.

Udover disse oplæg, er der gennem tidligere daglige leder Bassah Khalafs tilknytning til SDU fortsat samarbejde med eksperter på flere retsområder, som nu står til rådighed for retshjælpens juridiske rådgivere, ved særligt komplekse sager.

12. UADVENDTE AKTIVITETER

I beretningsåret har der været adskillelige udadvendte aktiviteter, bl.a. har der været afholdt et møde med Odense Kommunes beskæftigelsesafdeling, hvor nye tiltag i beskæftigelsesområdet var temaet, nærmere "Genhusningsudfordringer i beskæftigelsesforvaltningen".

Der har også været afholdt et møde med Odense Kommunes sekretariat omkring implementering af Volls-mose planen.

Der har været afholdt to møder med Svendborg Kommunes beskæftigelsesafdelingen og socialafdeling, hvor temaet var komplicerede borgersager samt psykiatriområdet og behandlingen af borgere med psykiatriske lidelser.

Derudover har der været afholdt et møde med Forsorgshjemmet i Svendborg med henblik på opstart af online rådgivning via Teams.

Sidst har der været afholdt et møde med Boligorganisationen FAB, om gensidig udveksling af erfaringer i forbindelse med genhusning.

Retshjælpen Fyn fortsætter samarbejdet med Juridisk Fakultet SDU, ved professor Ole Hammerslev og lektor Annette Olsen fra AAU, omkring udvikling af retshjælpsordninger.

13. FONDSANSØGNINGER

Der var blevet ansøgt om midler til fortsat at udøve udgående og opsøgende retshjælp ved Albani Fonden. Retshjælpen fik desværre i december 2022 afslag på deres ansøgning.

Derudover blev der også sendt en ansøgning til META Data, til brug af IT og anden teknologi til de udsatte grupper. Bevillingen blev meddelt i maj og udløber i maj 2024. Der forventes en afgørelse på ansøgningen i marts 2024.

14. EFTERSKRIFT

Det er Retshjælpen Fyns opfattelse, at der fortsat er brug for os, især på retsområder som udlændingeret, familieret, lejeret, småsager og socialret. Vores klienter giver udtryk for, at de offentlige instanser er svære at komme i kontakt med, sagsbehandlingstiderne er meget lange, de føler sig ikke altid lyttet til og respekteret, de føler sig ikke vejledt, og man bevæger sig ikke ud til klienterne i deres komfortzone.

Det bemærkes, at såvel Odense og Svendborg Kommune har taget disse borgerudsagn til sig og arbejder med at forbedre deres relation til de svagere borgere.

GODKENDT AF BESTYRELSEN D. 6. FEBRUAR 2024

LEIF HANSEN, FORMAND

LISA HJERRILD, NÆSTFORMAND

ALICE RASMUSSEN,

SØREN DOLLERUP
